

В. В. Бобиль,

д. е. н., професор, Український державний університет науки і технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7306-3905>

Л. В. Марценюк,

д. е. н., професор, Український державний університет науки і технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4121-8826>

О. А. Топоркова,

к. е. н., доцент, Український державний університет науки і технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0956-3638>

К. О. Удачина,

к. е. н., доцент, Український державний університет науки і технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0043-6010>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.20.38

ІНВЕСТИЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УМОВАХ КРИЗИ: ВИДИ, РИЗИКИ, ФАКТОРИ ВПЛИВУ

V. Bobyl,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukrainian State University of Science and Technologies

L. Martseniuk,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukrainian State University of Science and Technologies

O. Toporkova,

PhD in Economics, Associate Professor, Ukrainian State University of Science and Technologies

K. Udachyna,

PhD in Economics, Associate Professor, Ukrainian State University of Science and Technologies

INVESTMENT STRATEGIES OF FINANCIAL INSTITUTIONS IN TIMES OF CRISIS: TYPES, RISKS, AND INFLUENCING FACTORS

У статті розглядаються фінансові установи різного економічного призначення з позиції формування інвестиційної стратегії та вибору оптимальних напрямів інвестування. Наголошено, що ключовими факторами впливу під час вибору типу інвестиційної стратегії є вид фінансової установи, нормативне поле, в межах якого вона діє, регуляторні вимоги, горизонт планування інвестиційної діяльності, ризик-апетит та специфіка ринку капіталу. Систематизовано фактори, які стримують участь українських надавачів фінансових послуг у інвестуванні економіки країни за кризових умов. Згруповано доцільні напрями інвестування для фінансових установ різного економічного призначення та дієві інструменти зменшення впливу ризикових подій. Акцентовано увагу на стратегічному плануванні та стратегічному управлінні як інструментах підтримання ліквідності та виконання інвестиційної функції фінансовими установами.

The investment attractiveness of a country, region, or specific sector of the economy is shaped by the availability of investment instruments, the transparency of regulatory and tax policies, and the alignment of profitability with investor expectations.

Ukraine's macroeconomic environment has been significantly transformed due to economic instability caused by the ongoing war. This has become a decisive factor in shifting the priorities of capital market participants and redistributing resources across these markets. The increased economic risks and loss of stability have compelled financial institutions to reconsider their investment strategies in order to adapt to new challenges and threats.

The article examines financial institutions of various economic purposes from the standpoint of investment strategy formation and the selection of optimal investment directions. It emphasizes that the key factors influencing the choice of investment strategy type include the nature of the financial institution, the regulatory framework within which it operates, supervisory requirements, the planning horizon of investment activity, risk appetite, and the specific characteristics of the capital market. The study systematizes the factors that constrain the participation of Ukrainian financial service providers in investing in the national economy and groups suitable investment directions for financial institutions of different economic orientations.

The development and stable functioning of a country's financial services market depend on the coordinated interaction between its regulatory, informational, and investment components. The investment opportunities of capital market participants must correlate with the strategic model of their operations.

The investment function of capital market participants serves as a component of financial security and as an indicator of their potential to perform their designated functions and develop. In choosing an investment strategy, financial institutions primarily focus on the payback period of investments, the degree of asset risk, portfolio balance, and the achievement of equilibrium between liquidity and profitability.

Most banks and non-banking institutions, under crisis conditions, are forced to shift their investment strategies in favor of risk-free instruments, which does not contribute to the financing of the real sector of the economy.

Ключові слова: інвестування, стратегічне планування, стратегічне управління, фінансові установи, фінансові ресурси, ризики.

Key words: investment, strategic planning, strategic management, financial institutions, financial resources, risks.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Кризові умови сучасності, характерними ознаками яких є економічна нестабільність, невизначеність, волатильність ринку активів та валютного курсу, знецінення грошової маси, і, як наслідок, зростання інфляційних ризиків, зумовили низку перешкод для здійснення інвестиційної діяльності банками та небанківськими фінансовими установами. Нині доступ до фінансових ресурсів для приватного сектору обмежений через щорічний дефіцит державного бюджету та суттєве зростання запозичень на макrorівні. Стабілізаційними заходами з боку Регулятора в особі Національного банку України для утримання фінансового ринку є впровадження високих процентних ставок за депозитними сертифікатами, що кардинально впливає на інвестиційні рішення банків та небанківських фінансових установ. За такої ситуації вони вимушені зміщувати увагу з ризикованих інвестиційних проєктів на малоризикові або безризикові та високодохідні інструменти. Фінансові установи створюються з метою отримання прибутку від здійснення своїх операцій. Водночас вони мають сформувати виважену та обгрунтовану стратегію управління

активами та пасивами для оптимального поєднання доходності, ліквідності та ризику. Успішна інвестиційна діяльність фінансових установ сприяє фінансуванню реального сектору економіки країни.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Інвестиційна функція фінансових установ низкою дослідників розглядається як складова фінансової безпеки, що відображає потенціал для кількісного та якісного зростання учасників ринків капіталу [1].

Під час формування власного інвестиційного портфеля фінансові установи орієнтуються на такі детермінанти: доступність інструментів інвестування, співвідношення ризику і прибутковості, цінову волатильність та ліквідність активів. Варіанти інвестиційних стратегій учасників ринків капіталу, інструменти, важелі, механізми та інвестиційний потенціал досліджували Небрат В. В., Корніяк О. В. [1] — розкрили характерні риси ринкових перетворень інвестиційних механізмів в економіці України; Пшик Б. І. [2], Жураховська Л. В. [3], Руденко Н. О. [4] — акцентували увагу на банківському секторі, узагальнюючи стримуючі фактори його інвестиційних можливостей. Інвестиційний потенціал небанківських фінансових установ та підходи до формування

їх інвестиційних стратегій досліджували в своїх наукових працях Коваленко В. В. [5], Ільчук В. П., Шпомер Т. О. та Шпомер А. М. [6]. Гудзинська Л. Ю. та Грипа В. А. дослідили можливості та проблемні питання інвестиційної діяльності страхових компаній [7], Будякова О. Ю. з колективом авторів проаналізували стан недержавних пенсійних фондів України та основні напрями інвестування цих учасників ринків капіталу [8].

Окрім дослідження інвестиційних стратегій, науковці працюють над питаннями пошуку оптимальних напрямів інвестування та мінімізації ризиків на ринку фінансових послуг в умовах кризи. Яріш М. акцентує увагу на механізмах цільового рефінансування з орієнтацією на підтримку стратегічно важливих секторів економіки в умовах військової агресії РФ [9]. Зубова В. В. для оцінки та пошуку способів мінімізації ризиків на ринку фінансових послуг пропонує застосовувати когнітивні моделі [10]. Перспективним напрямом інвестування Жураховська Л. вважає проекти, ініціативи та компанії, які керуються принципами сталого розвитку, зростання, демонструють стабільність в умовах фінансової турбулентності [3, с. 32].

За результатами огляду наведених літературних джерел доходимо висновку, що інвестиційні стратегії учасників ринків капіталу є потужним механізмом впливу на фінансування реального сектору національної економіки України, що посилює актуальність обраної теми в умовах кризи, спричиненої військовою агресією РФ.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета статті полягає у типологізації стратегій та напрямів інвестиційної діяльності фінансових установ в умовах видозміненої через військові дії макроекономічної кон'юнктури України з урахуванням можливих ризиків та факторів впливу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Головним призначенням фінансових установ вважається накопичення фінансових ресурсів для забезпечення можливості інвестування у національну економіку. В цьому контексті провідна роль належить органам державної влади, які шляхом застосування регуляторних форм, важелів, методів та інструментів мають забезпечити інвестиційну спроможність фінансових установ як ключових постачальників фінансових ресурсів на ринок інвестицій. При цьому держава має не лише створити належні умови для виконання фінансовими установами своїх функцій як постачальників фінансових ресурсів на інвестиційний ринок, а й сприяти активізації споживачів таких ресурсів [6, с. 126—127].

Наразі участь українських надавачів фінансових послуг у інвестуванні економіки країни стримується низкою факторів, серед яких значущими є такі [2, с. 26—29]:

— інвестиційна криза в Україні, зумовлена макроекономічними чинниками: слабка конкурентоздатність вітчизняних підприємств, значне податкове навантаження, інфляційні процеси, високі процентні ставки за кредитами, геополітична нестабільність;

— невідповідність ресурсної бази потребам фінансових установ (інвестиційний портфель банків складається переважно з вкладень у державні боргові цінні папери та облігації внутрішньої державної позики (ОВДП));

— відсутність механізмів спільної діяльності фінансових установ та держави у сфері інвестування, та розподілу ризиків між ними за умов довгострокових інвестицій;

— незацікавленість надавачів фінансових послуг у фінансуванні інвестиційної діяльності;

— недостатній асортимент інвестиційних продуктів на ринках капіталу через відсутність ресурсних та організаційних можливостей у надавачів фінансових послуг;

— відсутність фінансових установ зі специфічним механізмом мобілізації ресурсів для здійснення довгострокового інвестиційного кредитування виробництва.

Інвестиційна діяльність фінансового сектору неминуче пов'язана з макроекономічними ризиками, за якими, як правило, відсутня достатня кількість спостережень для об'єктивної оцінки ймовірності настання певної події. Неоднозначність наслідків від настання ризикових подій на ринку фінансових послуг створює труднощі для кількісного відображення цього явища. Особливість інвестиційної діяльності полягає у тому, що кількість факторів впливу та рівень ризиків, які пов'язані з нею є дуже значним, а рішення щодо вкладання коштів потребує не тільки ретельного планування, але й постійного відстеження змін ключових факторів і детермінант та прогнозування їх наслідків для об'єкта інвестування.

Невизначеність та ризиковість будь-яких новацій інвестиційного призначення є характерною ознакою сучасного стану ринку фінансових послуг. Інструментом підтримання ліквідності та виконання інвестиційної функції фінансовими установами є стратегічне планування, яке має бути гнучким і мобільним, та підлягати корегуванню внаслідок оновлення даних та швидкозміненості зовнішнього середовища.

Стратегічне планування стосовно інвестицій дослідники позиціонують як діяльність, пов'язану з прогнозуванням у довгостроковій перспективі. Відправною точкою є визначення цілей та стратегій фінансової установи шляхом зіставлення наявних ресурсів (джерел їх залучення) із потенційними інвестиційними можливостями, які будуть використані для досягнення рівноваги між підтриманням ліквідності, ризиковістю та прибутковістю. Процес стратегічного планування охоплює аналітичні дії, розробку стратегій відповідно поставленим цілям, контроль, оцінювання та моніторинг. Принцип участі є основоположним в стратегічному плануванні в сукупності з єдністю, безперервністю, гнучкістю та точністю.

Планування є структурним елементом стратегічного управління, яке класично розглядається як сукупність дій керівництва фінансової установи, що сприяють її адаптації до швидко змінюваних умов ринкової кон'юнктури. Понесені витрати та втрати при цьому мають бути якомога меншими. Стратегічне управління зазвичай трактується як вміння передбачати і попереджати розвиток системних кризових ситуацій, а також забезпечу-

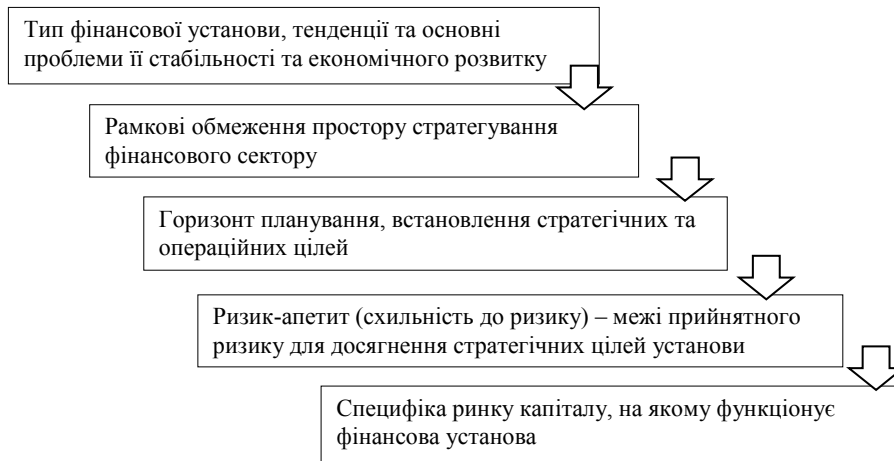

Рис. 1. Фактори впливу на вибір інвестиційної стратегії

Джерело: авторська розробка.

вати досягнення конкурентних переваг. За нинішніх умов стратегічне управління покликане забезпечувати сталий розвиток, залучення інвестицій, створення сприятливого середовища для ефективної діяльності фінансових установ.

Рамкові обмеження простору стратегування фінансового сектору на макrorівні задаються регуляторними документами, стратегічним прогнозуванням ключових індикаторів, внутрішніми стратегічними імперативами ринків капіталу.

Розвиток і стабільне функціонування ринку фінансових послуг держави забезпечується узгодженим взаємозв'язком між регуляторною, інформаційною та інвестиційною складовими. Інвестиційні можливості учасників ринків капіталу мають корелювати зі стратегічною моделлю їх діяльності.

Найважливішими задачами стратегічного планування, і, як наслідок, управління у фінансовому секторі є цілеспрямований контроль за змінами, які відбуваються у соціально-економічному середовищі країни, прогнозування і компенсація найбільш небезпечних диспропорцій розвитку фінансових установ, формування здатності функціонувати та нарощувати активи в умовах негативних зовнішніх і внутрішніх впливів, зберігаючи при цьому рівновагу.

Результатом стратегічного планування фінансової установи мають стати перспективні цілі та стратегії (насамперед, інвестиційні). Характерною ознакою формування інвестиційної стратегії є визначена послідовність взаємопов'язаних між собою управлінських рішень з використанням специфічного аналітичного та методичного інструментарію.

Ключовими факторами впливу на вибір типу інвестиційної стратегії є призначення фінансової установи, нормативне поле, регуляторні вимоги, горизонт планування, ризик-апетит та специфіка ринку капіталу (рис. 1).

Концептуальний підхід до побудови інвестиційної стратегії та управління ризиками фінансових установ в умовах кризи вимагає прогнозних розрахунків та застосування аналітичних процедур за такими компонентами:

— дослідження та ідентифікація ризиків інвестиційної діяльності;

— оцінка й аналіз альтернативних варіантів інвестування;

— мінімізація (за можливості — уникнення) ризиків.

Дієвими інструментами зменшення впливу ризикових подій є: заходи внутрішньої безпеки фінансових установ, диверсифікація ризиків і напрямів інвестування, стратегічне антикризове планування, зовнішнє страхування окремих видів ризиків, а також поєднання класичного арсеналу фінансового інжинірингу з сучасними цифровими інструментами [10].

Інвестиційний портфель сприяє мінімізації ризиків та підвищенню ділової активності фінансових установ за умов диверсифікованого підходу до його формування і комбінованого використання фінансових інструментів. Ефективне управління інвестиційним портфелем дозволяє компенсувати фінансові ризики (зокрема кредитні), зменшити ризики, пов'язані з економічними труднощами локального характеру, підтримати ліквідність та стабілізувати дохідність.

За кризових умов для фінансових установ особливо гостро постає питання ризику ліквідності, коли виводяться інвестиції через різке падіння цін на активи. Чутливими до ризику ліквідності є сегменти інвестиційних фондів зі значною часткою корпоративних боргових фінансових інструментів та сегменти зі значною часткою нерухомості у портфелі.

Гнучкість фінансових ринків визначається наявністю значної кількості учасників (банківських та небанківських установ) та різними типами їх інвестиційних стратегій. Узагальнюючи напрацювання науковців в даному напрямі, маємо три основні типи інвестиційних стратегій [5, с. 151]:

— дохідну (агресивну) — характеризується інвестуванням в інструменти з підвищеним рівнем ризику (венчурні проєкти) для досягнення високої доходності. Ефективна за тривалого горизонту планування (понад десять років);

— консервативну (обережну) — зосереджена на заберезні капіталу та мінімізації ризиків. Типовими інструментами є державні облигації (ОВДП), іпотечні сертифікати з державною гарантією. Ключовими учасниками є небанківські фінансові установи — страхові компанії, пенсійні фонди, ломбарди. Подібні стратегії

Таблиця 1. Стратегії та напрями інвестування фінансових установ

Фінансова установа	Характер стратегії	Напрями інвестування
Банки	Посилення прибутковості, ліквідності та ризику	- цінні папери (переважно державні) - інвестиційні проекти - корпоративні права та нематеріальні активи - фінансові інструменти
Страхові компанії	Збереження капіталу та отримання стабільного доходу для виконання зобов'язань перед страхувальниками	- державні цінні папери - банківські депозити - корпоративні облігації - об'єкти нерухомості
Пенсійні фонди	Дохідність та забезпечення зростання капіталу протягом тривалого періоду	- інструменти з фіксованою дохідністю - ОВДП - короткострокові депозити з майбутнім перевкладанням
Лізингові компанії	Отримання доходу від лізингових платежів	Придбання активів для подальшої передачі в лізинг: - транспортні засоби - обладнання - техніка
Факторингові компанії	Отримання прибутку від різниці між придбаною дебіторською заборгованістю та сумою її погашення	Придбання дебіторської заборгованості та інвестування у супровідні послуги: - фінансування та обслуговування заборгованості - управління ризиками - надання гарантій - фінансовий лізинг - надання позик

Джерело: складено авторами за [4—8].

реалізуються страховиками в межах регуляторних вимог Solvency II;

— збалансовану (помірковану) — передбачає поєднання прибутковості, ліквідності та ризику. Інструментами можуть бути акції стабільних компаній, сертифікати REIT-фондів, інфраструктурні проекти. Реалізують таку стратегію фонди взаємного інвестування через диверсифіковані інвестиційні портфелі.

Як було зазначено вище — на вибір типу інвестиційної стратегії впливає призначення фінансової установи та можливі напрями інвестування (табл. 1).

Банки, як ключові учасники ринків капіталу зацікавлені переважно в державних цінних паперах, оскільки такі інвестиції забезпечують постійний прогнозований дохід, а дохідність ОВДП підтримується протягом останніх років на прийнятному конкурентному рівні [4, с. 118].

Страхові компанії для отримання інвестиційного доходу розміщують тимчасово вільні кошти. Ефективна інвестиційна діяльність сприяє конкурентоспроможності компанії, забезпечує фінансову стійкість, підтримання оптимальної ліквідності, мінімізацію ризиків тощо. Страхові резерви при цьому представлені переважно банківськими депозитами та державними цінними паперами [7].

Недержавні пенсійні фонди намагаються формувати інвестиційний портфель з мінімальним ступенем ризику об'єктів інвестування. Інвестиційні інструменти, які використовують недержавні пенсійні фонди, повинні забезпечувати захист грошових коштів вкладників від інфляційних процесів, а також спри-

яти забезпеченню визначеного приросту капіталу [8, с. 111].

Лізингові компанії спеціалізуються на певних сегментах, що дозволяє задовольняти технологічні потреби відповідної галузі. Даний сектор фінансових послуг в Україні має значний потенціал до економічного зростання у сфері аграрного бізнесу, транспорту і логістики.

Незалежно від призначення фінансової установи, усі учасники ринків капіталу перебувають нині у складних економічних умовах через значне падіння ВВП, зростання інфляційних ризиків, волатильність валютного курсу. За такої ситуації банки та небанківські установи вимушені змінювати інвестиційні стратегії на користь безризикових інструментів. Національний банк України як Регулятор фінансового сектору економіки має вживати заходів для підтримки макроекономічної рівноваги [9, с. 106, 112].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, для потреб формування інвестиційної стратегії учасників ринків капіталу, стратегічне планування є саме тим управлінським інструментом, що забезпечує визначення та корегування потенційних напрямів інвестування для реагування на нові виклики, трансформаційно-інформаційні зміни, подолання зростаючої нестабільності зовнішнього середовища та кризових умов, спричинених військовою агресією РФ.

Різновекторна специфіка діяльності фінансових установ та значущість для економіки країни вимагає обґрунтованих підходів до формування їх інвестиційного портфеля та ризик-менеджменту. Волатильності додають кризові умови та невизначеність через військові дії РФ, внаслідок чого інвестори виводять активи, а банки та небанківські фінансові установи в якості інструментів інвестування розглядають переважно державні цінні папери. Така ситуація не сприяє фінансуванню реального сектору економіки і потребує міжнародної фінансової допомоги та стабілізаційно-підтримуючих рішень з боку Регулятора.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розгляд можливостей застосування кращих європейських практик для формування інвестиційної стратегії учасників ринків капіталу та впровадження рефінансування, насамперед банків, під конкретні кредитні програми.

Література:

1. Небрат В. В., Корніяка О. В. Особливості механізмів капіталоутворення та інвестування в Україні як чинник фінансових ризиків в умовах війни та післявоєнного періоду. Міжнародний науковий журнал "Грааль науки". 2022. № 16. С. 31—34.
2. Пшик Б. І., Печенко О. О. Актуальні проблеми розвитку банківської інвестиційної діяльності в Україні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2014. № 2. С. 24—32.
3. Zhurakhovska L. Investment strategy of the banking sector in the context of financial market instability. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2023. № 5 (52). P. 25—39.
4. Руденко Н. О. Структура інвестиційних портфелів банків України. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 12. С. 115—123.
5. Коваленко В. В. Формування інвестиційної стратегії небанківських фінансових установ. Науковий вісник Полісся. 2025. № 1 (30). С. 149—159.
6. Ільчук В. П., Шпомер Т. О., Шпомер А. М. Механізм формування інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. № 1 (33). С. 123—138. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-123-138](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-123-138)
7. Гудзинська Л. Ю., Грипа В. А. Інвестиційна діяльність страхових компаній України в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2024. № 61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-138> (дата звернення 05.10.2025).
8. Квас В. О., Будякова О. Ю., Романчук М. В. Сучасний стан недержавного пенсійного забезпечення в Україні. International Scientific Journal "Internauka". Series: "Economic Sciences". 2023. № 10 (78), 1 т. С. 108—115.
9. Яріш М. Макроекономічні ризики інвестиційної діяльності банківського сектору України в умовах воєнного стану та антикризова стратегія грошово-кредитної політики. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2024. Випуск 1—2. С. 105—114.
10. Зубова В. В. Когнітивне моделювання в управлінні інвестиційними ризиками банку. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2025. № 15. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15120099> (дата звернення 05.10.2025).

References:

1. Nebrat, V. and Korniyaka, O. (2022), "Features of capital formation and investment mechanisms in Ukraine as a factor of financial risks in war and post-war period", International scientific journal "Grail of Science", vol. 16, pp. 31—34. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.06.2022.001>
 2. Pshyk, B. I. and Pechenko, O. O. (2014), "Actual problems of banking investment in Ukraine", Financial and credit activity: problems of theory and practice, vol. 2, pp. 24—32.
 3. Zhurakhovska, L. (2023), "Investment strategy of the banking sector in the context of financial market instability", Financial and credit activity: problems of theory and practice, vol. 5 (52), pp. 25—39. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.52.2023.4152>
 4. Rudenko, N. (2024), "Structure of investment portfolios of Ukrainian banks", Investments: practice and experience, vol. 12, pp. 115—123. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.12.115>
 5. Kovalenko, V. V. (2025), "Formulation of investment strategy by non-banking financial institutions", Scientific bulletin of Polissia, vol. 1 (30), pp. 149—159. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1\(30\)-149-159](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1(30)-149-159)
 6. Ilchuk, V., Shpomer, T. and Shpomer, A. (2023), "Mechanism for formation of the investment potential of non-banking financial institutions", Problems and prospects of economics and management, vol. 1 (33), pp. 123—138. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-123-138](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-123-138)
 7. Hundzyska, L. and Hrypa, V. (2024), "Investment activities of insurance companies of Ukraine under the conditions of marital law", Ekonomika ta suspilstvo, [Online], vol. 61, available at: <https://economyand-society.in.ua/index.php/journal> (Accessed 05 October 2025). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-138>
 8. Kvas, V., Budiakova, O. and Romanchuk, M. (2023), "The current state of non-state pension provision in Ukraine", International Scientific Journal "Internauka". Series: "Economic Sciences", vol. 10 (78), no. 1, pp. 108—115. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-10-9329>
 9. Yarish, M. (2024), "Macroeconomic risks of investment activities in Ukraine's banking sector under martial law and the anti-crisis strategy of monetary policy", The institute of accounting, control and analysis in the globalization circumstances, vol. 1—2, pp. 105—114. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2024.01-02.105>
 10. Zubova, V. V. (2025), "Cognitive modeling in bank investment risk management", Achievements of the economy: prospects and innovations, [Online], vol. 15, available at: <https://econp.com.ua/index.php/journal/issue/view/14> (Accessed 05 October 2025). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15120099>
- Стаття надійшла до редакції 05.10.2025 р.*